

MESTO PREŠOV

Hlavná ul. č. 73, Prešov
Číslo: SÚ/2558/104728/2020-Mk

PSČ 080 01
V Prešove dňa: 20.05.2020

STAVEBNÉ POVOLENIE

VEREJNÁ VYHLÁŠKA

Mesto Prešov, ako vecne a miestne príslušný stavebný úrad v zmysle ustanovenia § 117 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej v texte len „stavebný zákon“ alt. „SZ“) v znení neskorších predpisov v súlade s ustanovením § 85 ods. 2 stavebného zákona podľa § 66 stavebného zákona a podľa § 10 vyhlášky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona

p o v o ľ u j e

- zmenu v užívaní stavby, ktorá je spojená so zmenou stavby pod názvom: „**Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov** (ďalej v texte len „stavba“ v príslušnom gramatickom tvare)“,
- projekt rieši výstavbu základňovej stanice (ZS) 1111KO Gorkého, Prešov - osadenej na streche administratívnej budovy so súp. č. 4675 na pozemku 7819 na adr. Obrancov mieru 6 v Prešove. Účelom stavby je pokrytie územia signálom verejnej rádiatelefontnej siete systému GSM v pásme 900MHz, DCS v pásme MHz a UMTS v pásme 2110MHz. Stavba bude pozostávať z:
 - z umiestnenia jedného priehradového stožiara výšky 9m, ktorý bude umiestnený na streche administratívnej budovy pomocou roznášacieho rámu ukotveného do nosnej konštrukcie objektu. Na stožiar sa umiestnia spolu tri panelové antény a jeden MW anténa,
 - technologického kontajnera,
 - z elektroprípojky pre napojenie telekomunikačnej stavby /riešené v elektročasti/.
- **stavebníkom je:** spoločnosť **Orange Slovensko a. s., Metodova 8, 821 08 Bratislava** (ďalej v texte len „stavebník“).

Pre uskutočnenie stavby tunajší stavebný úrad určuje tieto podmienky:

1. Stavba bude uskutočnená podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní, ktorá je súčasťou tohto rozhodnutia a ktorú vypracovala Ing. Emília Lešová, BK TEL s.r.o., Urbánkova 70, 040 01 Košice.
2. Od vytýčenia stavby oprávnenými osobami sa podľa ustanovenia § 75a ods.1 stavebného zákona upúšťa; stavba bude umiestnená v súlade s projektovou dokumentáciou; za súlad

priestorovej polohy stavby zodpovedá stavebník resp. osoba zhotoviteľa poverená vedením stavby.

3. Zhotoviteľom stavby bude spoločnosť BK TEL s.r.o., Urbánkova 70, 040 01 Košice.
4. Stavebník zabezpečí, aby výstavbou nebola narušená stabilita iných budov a zariadení.
5. Pri uskutočňovaní výstavby si bude stavebník počínať tak, aby neohrozoval ani nadmerne neobmedzoval ostatných vlastníkov alebo nájomníkov okolitých nehnuteľností.
6. Pri výstavbe nesmú byť spôsobené škody ako na dotknutom objekte, tak ani na vedľajších nehnuteľnostiach alebo majetku iným osobám; prípadné škody bude znášať stavebník na vlastné náklady.
7. Pri výstavbe budú dodržané ustanovenia stavebného zákona upravujúce požiadavky na uskutočnenie stavieb najmä § 48, 52 a 53 stavebného zákona a príslušné technické normy.
8. Pri uskutočňovaní stavby je nutné dodržiavať ustanovenie § 43i stavebného zákona a ďalšie predpisy týkajúce sa bezpečnosti práce a technických zariadení a dbať na ochranu zdravia a osôb na stavenisku v zmysle príslušných ustanovení Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.
9. Zakazuje sa skladovať stavebný materiál počas výstavby na verejných priestranstvách.
10. Pre stavbu sa môžu používať iba výrobky, ktoré majú také vlastnosti, že zabezpečia: hospodárnosť výstavby; požiadavky ochrany zdravia; požiarnej bezpečnosti; bezpečnosti práce a technických zariadení; predpokladanú životnosť a úžitkovosť stavby.
11. Odpad vzniknutý stavebnými prácami stavebník musí likvidovať v súlade so zákonom č. 223/2001 Z. z., o odpadoch a v súlade s VZN mesta Prešov.
12. Pracovné činnosti, ktoré súvisia s uskutočňovaním stavby a majú rozhodujúci význam pre ochranu záujmov spoločnosti pri výstavbe môžu vykonávať iba osoby, ktoré sú na to oprávnené v zmysle § 45 stavebného zákona.
13. Po ukončení stavby stavebník zabezpečí vypratanie staveniska.
14. Stavba bude dokončená najneskôr do 24 mesiacov od začatia stavebných prác.

Ďalšie podmienky podľa posúdenia verejného záujmu:

15. Stavbu je možné užívať iba na účel určený v tomto rozhodnutí; prípadné ďalšie zmeny v spôsobe jej užívania sú prípustné len po predchádzajúcom ohlásení tunajšiemu stavebnému úradu.
16. Stavebník je povinný rešpektovať ustanovenia Nájomnej zmluvy zo dňa 06. 06. 2013.
17. Stavebník je povinný rešpektovať vyjadrenie Východoslovenskej distribučnej a.s., vydané k predmetnej stavbe pod č. 8878/2013/5100946835 zo dňa 30. 06. 2013.
18. Stavebník je povinný dodržať plánované technické a prevádzkové parametre ZS a RRB, pričom nesmie dôjsť k narušeniu prevádzky rádiokomunikačných zariadení vojenskej správy.
19. Stavebník je povinný v plnom rozsahu rešpektovať Záväzné stanovisko MDVaRR SR, Útvar VHR Košice, ktoré tento správny orgán vydal pre danú stavbu pod zn. 18433/2013/D404-ÚVHR/38471 zo dňa 14. 06. 2013.
20. Pri telekomunikačnej stavbe je potrebné dodržať platné STN, práce je nevyhnutné realizovať tak, aby nedošlo k poškodeniu strešného plášťa, uzemnenie je potrebné zrealizovať s prepojením na bleskozvod jestvujúceho objektu; po ukončení prác stavebník predloží vlastníkov objektu tzv. revízie o bezpečnej prevádzke el. zariadenia.
21. Stavenisko a činnosť na ňom nesmie ohrozovať a nadmerne obťažovať okolie, osobitne hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienением a vibráciami.
22. Každú zmenu oproti predloženej PD stavebník vopred prekonzultuje so stavebným úradom a s vlastníkom objektu.

23. Technologické vybavenie stavby musí spĺňať požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiadavky bezpečnosti technických zariadení, požiarnej ochrany, ochrany zdravia ľudí a požiadavky ochrany životného prostredia.
24. Stavebník pre stavbu smie použiť len zariadenia po schválení ich technickej spôsobilosti; zariadenia musia byť pred uvedením do prevádzky označené identifikačnými údajmi, pridelenými TÚ SR a musia počas svojej životnosti spĺňať požiadavky schválenia a podmienky určené telekomunikačným úradom v rozhodnutí o schválení technickej spôsobilosti.
25. Stavebník do návrhu na uvedenie stavby do užívania zdokladuje (objektívizáciou úrovne EMG poľa z inštalovaných zariadení s prihliadnutím na miesta najčastejšieho pohybu a pobytu obyvateľstva) dodržanie povolených limitov EMG žiarenia pre obyvateľstvo a pre profesionálnych pracovníkov.
26. Vonkajšia klimatická jednotka bude osadená tak, aby nebola zdrojom sekundárneho hluku a vibrácií.
27. V prípade poškodenia, resp. napojenia sa na jestvujúce bleskozvodné zariadenie, ku kolaudačnému konaniu bude predložená nová správa o odbornej prehliadke a skúške bleskozvodu podľa STN 33 1500 príloha č. 1.
28. Po ukončení stavby stavebník zabezpečí vypratanie staveniska.
29. V stavebnom konaní vydalo mesto Prešov, Odbor ÚRAaV k predmetnej stavbe dňa 13.03.2020 nasledujúce stanovisko:
Mesto Prešov – Odbor územného rozvoja, architektúry a výstavby - Referát územného rozvoja a architektúry mesta ako orgán územného plánovania v zmysle § 16, ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a čl. 9 Prílohy k VZN mesta Prešov č. 5/2018 dáva k predloženej dokumentácii toto stanovisko:
Podľa platného Územného plánu mesta Prešov sa pozemok parc. č. KNC 7819 k.ú. Prešov, na ktorom bude umiestnená nová telekomunikačná stavba, nachádza na funkčnej ploche bývania, pre ktorú platí regulatív RL B.1 Plochy určené pre bývanie v rodinných domoch.
Umiestnenie telekomunikačnej stavby na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov je v súlade s platným Územným plánom mesta Prešov.
30. Stavebník je povinný rešpektovať stanovisko, ktoré k danej stavbe vydalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, CP Prešov, odd. telekomunikačných služieb v tomto znení:
Oznámenie o začatí stavebného konania - stanovisko - zaslanie
Na základe Vášho oznámenia týmto zasielame stanovisko k umiestneniu a realizácii stavby „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“ z hľadiska Oddelenia telekomunikačných služieb Centra podpory Prešov (OTS CP PO) a nami sledovaných záujmov: - s predmetnou výstavbou súhlasíme pri dodržaní podmienky, že nevznikne vzájomné rušenie s telekomunikačnými zariadeniami MV SR, nebude narušená funkčnosť, frekvenčný rozsah a trasové spojenia rádiovéj siete SITNO a ani iným spôsobom nebude ovplyvnená prevádzka technológií MV SR. Uvedené vyjadrenie je výhradne stanoviskom nášho útvaru (OTS CP PO) a to z hľadiska existencie zariadení elektronickej komunikácie MV SR (podzemných vedení alebo zariadení rádiovéj komunikácie) v správe OTS CP PO v predmetnom záujmovom území výstavby, resp. možného vplyvu výstavby na ich prevádzku. Nenahrádza stanoviská iných zložiek MV SR, napr. z hľadiska dopravy, vlastníckych vzťahov k dotknutým pozemkom a podobne.
31. Stavba môže byť užívaná len na základe kolaudačného rozhodnutia.

V tomto obnovenom stavebnom konaní **boli** vznesené námietky a pripomienky zo strany účastníkov konania spolu s prílohami, menovite od: Ing. Viliama Čecha, bytom Gorkého 3, 080 01 Prešov a PhDr. Judity Čechovej, bytom Gorkého 3, 080 01 Prešov v tomto znení:...

2/MK

PhDr. Judita Čechová, Ing. Viliam Čech
Gorkého 3, 080 01 Prešov

Mesto Prešov
Stavebný úrad
Hlavná ul. č. 73
Prešov

MESTO PREŠOV Mestský úrad v Prešove		2
Číslo spisu:	Registr. značka:	
Dátum:	- 1 -04- 2020	Znak a lehota loženia:
Prílohy:	Výsuvuje:	
Evidenčné číslo dňa: 29.03.2020		

K č. k.: SÚ/2558/21428/2020-Mk

Vyjadrenie.

Oznámením o začatí stavebného konania verejnou vyhláškou zo dňa 27.02.2020, ktoré bolo vyvesené dňa 03.03.2020 začalo Mesto Prešov ako stavebný úrad stavebné konanie vo veci stavby „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“ (ďalej aj „predmetná stavba“ alebo „telekomunikačná stavba“) stavebníka spoločnosti Orange Slovensko a.s., Bratislava (ďalej aj „stavebník“). Podľa uvedeného oznámenia projekt rieši výstavbu základňovej stanice (ZS) 1111KO Gorkého, Prešov, osadenej na streche administratívnej budovy so súp. č. 4675 na pozemku 7819 na adrese Obrancov mieru 6, Prešov.

K uvedenému oznámeniu a začatému stavebnému konaniu predkladáme nasledovné pripomienky:

I. Pripomienky procesného charakteru.

Oznámením zo dňa 09.01.2020 Mesto Prešov ako stavebný úrad začalo konanie o dodatočnom povolení stavby verejnej elektronickej komunikačnej siete „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“ (ďalej aj „stavba“). V tejto veci sa dňa 11.02.2020 uskutočnilo ústne pojednávanie za účasti stavebníka a ďalších účastníkov konania. Výsledkom ústneho pojednávania bolo odročenie konania, pretože podľa vyjadrenia stavebného úradu stavebník nepredložil potrebnú projektovú dokumentáciu ani súvisiace vyjadrenia príslušných orgánov. Podľa vyjadrenia stavebníka na tomto ústnom pojednávaní na prípravu potrebnej projektovej dokumentácie, a predovšetkým na predloženie potrebných vyjadrení príslušných orgánov potrebuje minimálne 30 dní. Na predmetnom ústnom konaní sme ako účastníci konania (spolu s ďalšími) predložili písomné vyjadrenie.

Následne stavebný úrad vydal verejnou vyhláškou Rozhodnutie o zastavení konania zo dňa 27.02.2020, ktoré bolo vyvesené dňa 03.03.2020. Uvedeným rozhodnutím stavebný úrad zastavil konanie „vo veci dodatočného povolenia stavby: Telekomunikačná stavba na

existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“ s odôvodnením, že „začatie konania o dodatočnom povolení stavby v zmysle ustanovenia § 88a ods. 1 bolo nesprávne posúdené, a preto bolo potrebné toto začaté konanie o dodatočnom povolení stavby podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku zastaviť“.

Uvedené rozhodnutie o zastavení konania je prekvapivé z viacerých dôvodov. Predovšetkým, predmetné konanie sa začalo oznámením zo dňa 09.01.2020, pričom približne o mesiac neskôr sa uskutočnilo ústne pojednávanie. V priebehu tohto viac ako mesačného obdobia stavebný úrad nezistil, že by vo veci urobil chybu a že konanie nemalo začať. Trvalo mu dokonca ešte ďalšie dva týždne, kým túto chybu odhalil. Rozhodnutie o zastavení konania je navyše natoľko stručné, že nie je možné zistiť, aké boli skutočné dôvody pre zastavenie konania. Všeobecná veta o nesprávnom posúdení nepredstavuje presvedčivé odôvodnenie, a tak sa o dôvodoch rozhodnutia možno len domnievať.

Napokon, v rovnaký deň stavebný úrad vydal nové Oznámenie o začatí stavebného konania verejnou vyhláškou. Toto oznámenie je prekvapivé najmä z toho dôvodu, že v zmysle § 61 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) „*stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania do 7 dní odo dňa, keď je žiadosť o stavebné povolenie úplná*“. Dňa 11.02.2020 na ústnom pojednávaní v rámci konania začatého dňa 09.01.2020 stavebný úrad aj stavebník zhodne konštatovali, že stavebník nepredložil príslušnú projektovú dokumentáciu a vyjadrenia príslušných úradov pre predmetnú stavbu a že na jej predloženie potrebuje minimálne ďalších 30 dní. Približne o dva týždne na to stavebný úrad oznámi začatie nového konania, pričom s odkazom na ustanovenie § 61 ods. 1 in fine stavebného zákona stavebník medzičasom predložil potrebnú projektovú dokumentáciu aj všetky ostatné podklady rozhodnutia, a teda nebola pravda, čo tvrdili na konaní dňa 11.02.2020. Alebo také podklady stavebník nepredložil a stavebný úrad postupoval v rozpore so stavebným zákonom.

Stavebný úrad v jednoduchšej veci najskôr konanie začal, uskutočnil ústne pojednávanie (hoci – ako to vyplynulo z priebehu konania – toto bolo zbytočné, keďže stavebník nepredložil potrebnú projektovú dokumentáciu a súvisiace vyjadrenia príslušných orgánov), konanie odročil, neskôr ho zastavil a zároveň začal nové konanie týkajúce rovnakej stavby. **Uvedené svedčí o nesústreďenosti a neefektívnom konaní stavebného úradu, ktorého postup je zmätočný a nezrozumiteľný. Takýto postup je v rozpore s ústavným právom na inú právnu ochranu.** Nie je pritom zrejmé, či ide o úmyselný postup stavebného úradu, ktorého cieľom je znechutiť nás a prípadne ostatných účastníkov konania od ďalšej účasti v konaní, alebo ide len o jednoduchú nedbanlivosť. Oboje je však zo strany stavebného úradu neprípustné, keďže tento má postupovať v súlade so základnými pravidlami správneho konania (zásada súčinnosti s účastníkmi konania, povinnosť svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, povinnosť konať hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania, povinnosť správneho orgánu pokúsiť sa o zmiernenie vybavenie veci, ak to povaha veci pripúšťa a pod.).

Nesúhlasíme preto ani s tým, že stavebný úrad upustil od ústneho pojednávania vo veci, a to predovšetkým s ohľadom na výsledok ústneho pojednávania zo dňa 11.02.2020, kedy výsledkom bolo, že po predložení príslušnej projektovej dokumentácie a ostatných vyjadrení sa uskutoční ďalšie ústne pojednávanie.

Navyše, dňom 12.03.2020 vyhlásila vláda Slovenskej republiky na celom území Slovenskej republiky mimoriadnu situáciu podľa zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, a to v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2. Súčasťou opatrení na riešenie krízovej situácie na zamedzenie ohrozenia života, zdravia, majetku a na zmiernenie následkov mimoriadnej udalosti a minimalizovanie škôd je aj významné obmedzenie pohybu osôb na verejnosti.

V dôsledku tejto mimoriadnej situácie nemôžeme vykonať potrebné úkony. Preto žiadame, aby stavebný úrad konanie prerušil až do času, kým pominie mimoriadna situácia (resp. núdzový stav). Alternatívne (alebo zároveň) žiadame stavebný úrad odpustil zmeškanie lehoty zo závažných dôvodov v súlade s ust. § 28 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) a stanovil novú lehotu na predloženie námietok a pripomienok, ktorá neuplynie skôr, ako sedem pracovných dní od ukončenia mimoriadnej situácie (resp. núdzového stavu). Každý iný postup stavebného úradu totiž predstavuje zásah do našich ústavných práv, keďže tieto nemôžeme v plnom rozsahu uplatňovať.

II. Pripomienky hmotnoprávneho charakteru.

S dodatočným povolením tejto stavby nesúhlasíme.

Mesto Prešov ako príslušný stavebný úrad vydalo ešte dňa 10.09.2013 rozhodnutie č. B/2013/12816-Mk, ktorým bola povolená zmena v užívaní stavby spojená so zmenou. V tomto konaní stavebný úrad opomenul ďalších účastníkov konania, pretože ich za účastníkov konania nepovažoval. Títo nemali možnosť sa vyjadriť a predložiť svoje námietky a stanoviská, čo považovali za nezákonné a túto skutočnosť postupne potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (rozsudok NS SR sp.zn. 5Sžo/1/2019 zo dňa 30.05.2019). Dotknutí účastníci konania teda môžu svoje pripomienky a námietky predkladať až viac ako šesť rokov po tom, ako bola povolená zmena stavby pred užívaním.

Aktuálne prebieha stavebné konanie vo veci telekomunikačnej stavby v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). V súlade s ustanovením § 62 stavebného zákona v stavebnom konaní stavebný úrad preskúma (okrem iného) najmä, či dokumentácia spĺňa požiadavky týkajúce sa verejných záujmov, predovšetkým ochrany životného prostredia, ochrany zdravia a života ľudí, a či zodpovedá všeobecným technickým požiadavkám na výstavbu.

Základňové stanice mobilných operátorov sú dominantnými rádiokomunikačnými stavbami a zariadeniami a ako také sú významným zdrojom (emitentom) elektromagnetického žiarenia. Nové telekomunikačné technológie pracujú s vysokými intenzitami elektromagnetických polí s pulznou moduláciou s rušivými a nebezpečnými vlastnosťami pre živé organizmy a ich nervový systém. Dnešné kontrolné merania expozície sú zväčša nepresné, neperiodické, bez dôsledného dodržiavania metodiky príslušných medzinárodných technických noriem (napr. STN EN 50413, STN EN 50492 a i.). Merania sa

nerealizujú pri plnom výkone zariadení a v najkritickejších miestach, bez spektrálnej analýzy podľa slovenských technických noriem.

Žiadame znalecké posúdenie predloženej projektovej dokumentácie s názvom „NOVÁ TELEKOMUNIKAČNÁ STAVBA ORANGE NA EXIST. OBJEKTE ADMINISTRATÍVNEJ BUDOVY 1111KO PREŠOV, GORKÉHO“, spracovanej zodpovedným projektantom: Ing. E. Lešovou v máji 2013, ktorá je predložená stavebníkom ako podklad k začatému stavebnému konaniu. Svoju požiadavku odôvodňujeme tým, že uvedené výpočty v Hygienickej správe k projektovej dokumentácii sú chybné. Podľa Ing. Pavla Belluša, akreditovaného inžiniera pre telekomunikačné stavby, sa jedná o nesprávne použitie vzorcov. Prikladáme jeho odborné stanovisko z roku 2014 k projektovej dokumentácii a k rekonfigurácii uvedenej stavby z roku 2020. Žiadame, aby uvedené skutočnosti stavebný úrad preskúmal.

Zároveň dávame do pozornosti aj Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. apríla 2009 o otázkach zdravia súvisiacich s elektromagnetickými poľami (2008/2211/INI)). Toto uznesenie vychádza tak z primárneho práva EÚ - zo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Zmluva o ES), konkrétne so zreteľom na články 137, 152 a 174, ako aj s ďalších dokumentov – sekundárneho práva EÚ, uznesenia Európskeho parlamentu, odporúčania Rady EÚ a ďalších. Vychádza tiež z predpokladu, že chýbajú oficiálne vedecké dôkazy, ktoré by vylúčili škodlivé účinky elektromagnetického žiarenia, naopak – existujú štúdie, ktoré zdôrazňujú ich škodlivé účinky a možné zdravotné problémy. Celé uznesenie vychádza zo skutočnosti, že elektromagnetické pole má škodlivé účinky na zdravie obyvateľstva, zvlášť určitých ohrozených skupín (napr. detí) a v závere vyzýva Radu a Komisiu EÚ, aby v spolupráci s členskými štátmi podporili zavedenie jednotnej normy s cieľom znížiť expozíciu obyvateľov žijúcich v blízkosti zariadení na minimum.

Základňové stanice sú vo veľkom rozsahu budované v husto obývaných aglomeráciách, a to popri už existujúcej alebo budovanej metalickej alebo optickej dátovej sieti. Neustále sa zvyšuje počet nových zdrojov elektromagnetických polí, ktoré sú umiestňované v obývaných zónach bez obmedzenia, a to aj v bezprostrednej blízkosti od obytných budov, škôl, zdravotníckych zariadení a podobne.

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí ustanovuje základné zásady ochrany životného prostredia a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia, pričom vychádza z princípu trvalo udržateľného rozvoja. Jedným z princípov, na ktorých stojí komplexná ochrana životného prostredia, je princíp predbežnej opatrnosti. Podľa § 13 zákona o životnom prostredí „ak možno so zreteľom na všetky okolnosti predpokladať, že hrozí nebezpečenstvo nenávratného alebo závažného poškodenia životného prostredia, nesmie byť pochybnosť o tom, že k takému poškodeniu skutočne dôjde, dôvodom pre odklad opatrení, ktoré majú poškodeniu zabrániť.“

Podľa § 17 zákona o životnom prostredí „každý je povinný, predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, predchádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a minimalizovať nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie“. A zároveň „každý, kto zistí, že hrozí poškodenie životného prostredia alebo že k nemu už došlo, je povinný urobiť v medziach svojich možností nevyhnutné opatrenia na odvrátenie hrozby

alebo na zmiernenie následkov a bez meškania ohlásiť tieto skutočnosti orgánu štátnej správy“ (§ 19 zákona o životnom prostredí).

Obsah princípu predbežnej opatrnosti je vyjadrený v Deklarácii o životnom prostredí a rozvoji z Rio de Janeiro v roku 1992 v zásade 15: „Štáty budú za účelom ochrany životného prostredia v rámci svojich schopností široko uplatňovať prístup predbežnej opatrnosti. Tam, kde hrozí vážna ujma alebo nenapraviteľná škoda, nesmie byť nedostatok vedeckej istoty zneužitý pre odklad efektívnych opatrení, ktoré by mohli zabrániť poškodeniu životného prostredia.“ Princíp predbežnej opatrnosti vyjadruje spôsob, ako treba reagovať na situácie, kedy nové výdobytky vedy a techniky môžu mať škodlivý vplyv na životné prostredie alebo na zdravie obyvateľstva, a tým viesť k nezvratným škodám. Podstatou tohto princípu je opatrný prístup v situáciách, kedy nemožno vylúčiť neistotu ohľadom účinkov určitých činností na zdravie či životné prostredie. Princíp predbežnej opatrnosti treba aplikovať v situácii, kedy riziko negatívnych / škodlivých účinkov nie je preukázané, avšak ani vylúčené.

Dávame do pozornosti *Medzinárodnú smernicu k neionizujúcemu žiareniu (IGNIR) „INTERNATIONAL GUIDELINES ON NON-IONISING RADIATION“* https://ignir.org/?page_id=8. Podľa doc. Ing. Igor Beliaeva, DrSc. vedúceho Ústavu experimentálnej onkológie SAV v Bratislave ide o najnovšie usmernenia a odporúčania na zníženie zdravotných rizík elektromagnetických polí pre obyvateľstvo. Jeho odborné stanovisko sme v písomnej podobe predložili na ústnom konaní.

V prípade elektromagnetického žiarenia a jeho negatívnych účinkov vychádzame z predpokladu, že v súčasnosti nie sú vylúčené jeho škodlivé účinky, a to ani pri dodržaní hodnôt stanovených zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 534/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí. Naopak, mnohé vedecké štúdie a odborné názory dokazujú škodlivé účinky žiarenia zvlášť na niektoré osobitne citlivé skupiny obyvateľstva. Preto žiadame, aby stavebný úrad aplikoval princíp predbežnej opatrnosti a žiadosť o stavebné povolenie zamietol, keďže toto by bolo v rozpore s verejnými záujmami chránenými zákonom, predovšetkým v rozpore s ochranou zdravia a života ľudí.

PhDr. Judita Čechová, Ing. Viliam Čech

Prešov dňa 30.03.2020

Ing. Pavel Belluš, Autorizovaný stavebný inžinier, Hlavatého 2, 81103 Bratislava, Slovenská republika
 Tel.: +421 905 517 310; Fax: +421 2 54414438 mail: pavel.bellus@gmail.com

Stanovisko k projektu

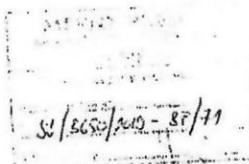
stavebníka Orange

Názov projektu stavby:

ZJEDNODUŠENÝ PROJEKT

Rekonfigurácia existujúceho zariadenia VEKS na existujúcom
 objekte 1111KO Prešov_Gorkého

(1111KO)

Miesto stavby : Administratívna budova, Obrancov mieru 6, par. 8, C
 7819 k.ú. Prešov, okr. Prešov, kraj Prešovský
 Investor : Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, Bratislava
 Objednávateľ : Ericsson Slovakia spol. s r. o., Rožňavská 24, Bratislava
 Zodpovedný projektant : Ing. Ivan PETRO
 Dátum : 01/2019

Zhotoviteľ : Ing. Pavel BELLUŠ - Radiosatkabel
 Sídlo : Hlavatého 2, 811 03 Bratislava
 Zástupca : Ing. Pavel Belluš, autorizovaný stavebný inžinier 0734
 Autorizovaný stavebný inžinier s rozsahom oprávnenia:
 Kategória: 2-3 Inžinierske stavby
 Podkategória: 230 líniové vedenia a rozvody
 Špecifikácia: elektro - telekomunikačné stavby
 Kategória: 5-3 Technické, technologické a energetické vybavenie
 stavieb
 Podkategória: 530 elektrotechnické zariadenia
 Špecifikácia: slaboprúd
 IČO : 116 59 297
 IČ DPH : SK1020157270

Stanovisko bolo vypracované na základe objednávky Judity Čechovej PhDr.

Ing. Pavel Belluš, Autorizovaný stavebný inžinier, Hľavateho 2, 81103 Bratislava, Slovenská republika
Tel.: +421 905 517 310; Fax: +421 2 54414438 mail: pavel.bellus@gmail.com

Na základe žiadosti Judity Čechovej PhDr. týkajúcej sa hodnovernosti kapitoly posudzovania vplyvu stavby na životné prostredie vo vyššie uvedenom projekte vyjadrujem toto stanovisko:

Výpočty uvedené v Hygienickej správe sú chybné. Jedná sa o nesprávne použitie vzorcov a nesprávne podklady pre výpočty.

Z toho dôvodu sa nemôžem stotožniť s výsledkami výpočtov, ktoré sú zhrnuté do tabuľky

Výpočet vzdialenosti pre 24 hod. expozícia obyvateľstva

sektor č.	Antény LTE 800 (m)	Antény GSM 900 (m)	Antény GSM 1800 (m)	Antény UMTS 2100 (m)	Antény LTE 2600 (m)
1	6,21	6,25	4,14	4,05	3,34
2	5,98	6,21	4,14	4,05	3,34
3	5,98	6,21	4,10	3,99	3,29

Detto platí aj pre nižšie uvedené

tabuľky výpočtov vzdialeností.

Táto skutočnosť stavia projekt do pozície, že nie je pravdivý, čo zlepšuje obraz projektu a znižuje pravdepodobnosť prípadného nesúhlasu s umiestnením stanice na zvolenom mieste.

V prípade potreby podrobnejšieho objasnenia je možné si u mňa objednať podrobnú argumentáciu k nedostatkom projektu.

V zmysle vyjadrenia Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky Riaditeľa odboru špecializovaných činností MUDr. Ľubomíra Hana, pri posudzovaní vplyvu stavby na životné prostredie a na nesprávne merania, sú zodpovedné stavebné úrady, ktoré vydávajú stavebné povolenia. Odznelo na porade:

Miesto konania: MZ SR, zasadacia miestnosť č.107

Termín konania: 26.9.2019, 10.00 hod.

Pracovné stretnutie na MZ SR k problematike elektromagnetického žiarenia a zdravia

Organizoval: Odbor verejného zdravia, skriningu a prevencie

V prípade dodatočného povolenia stavby na **základe nepravdivých skutočností a podkladov**, ktoré súčasťou projektu by bola zrejme naplnená skutková podstata neplatného právneho úkonu.

Ing. Pavel Belluš

10. 2. 2020

Kopie pečiatok a podpisu.
10.2.2020

Ing. Pavel Belluš
0734*A*2-3 Inžinierske stavby
Líniové vedenie a rozvody (telekomunikačné stavby)

Dostupné štúdie a merania elektromagnetického žiarenia ukazujú na zdravotné riziká prameniace z vystavenia obyvateľov mikrovlnnému žiareniu z bazových staníc na Gorkého ul. č. 3 v Prešove.

Táto správa bola napísaná na žiadosť pani Judity Čechovej pre posúdenie Mestského úradu v Prešove.

Výskumu biologických efektov mikrovlnného žiarenia sa venujem už od roku 1986 na Inštitúte inžinierskej fyziky v Moskve, Univerzite v Štokholme, na Prokhorovom inštitúte všeobecnej fyziky Ruskej akadémie vied v Moskve a v súčasnosti na Ústave experimentálnej onkológie Slovenskej akadémie vied v Bratislave.

Spoločnosť Bioelectromagnetics, vedúca spoločnosť v oblasti sledovania biologických efektov elektromagnetického žiarenia, ocenila v roku 2011 môj výskum zaoberajúci sa účinkami mikrovlnného žiarenia z mobilných telefónov na mozog [Belyaev a kol., 2006] ako najvplyvnejšiu prácu publikovanú v rokoch 2004-2010 v časopise Bioelectromagnetics [Lin 2011].

V roku 2011 som bol spolu s ďalšími 30-timi svetovo uznávanými odborníkmi vymenovaný Medzinárodnou agentúrou pre výskum rakoviny (IARC, ktorá patrí pod Svetovú zdravotnícku organizáciu), do expertíznej skupiny, ktorej úlohou bolo určiť riziko karcinogenity mikrovlnného žiarenia. Na základe našej expertízy bolo mikrovlnné žiarenie, vrátane žiarenia produkovaného mobilnými telefónmi, klasifikované ako možný karcinogén v skupine 2B [IARC 2013].

Veľké množstvo štúdií ukazuje, že efekty, ktoré mikrovlnné žiarenie spôsobuje, nezávisia iba na dodanej energii, ale aj na iných parametroch žiarenia ako frekvencia, modulácia, polarizácia a dĺžka (doba) ožiarenia [Belyaev 2010]. Parametre, ktoré sú používané v rámci bazových staníc sú podobné tým, u ktorých sa ukázalo, že sú biologicky efektívne a spôsobujú rôzne nepriaznivé zdravotné dôsledky, vrátane rakoviny [Belyaev 2005; Hardell a kol., 2007; Lai 2005]. Výsledky prác, ktoré sa týkajú účinkov mikrovlnného žiarenia s veľmi nízkou intenzitou a vplyvu času ožiarenia spolu s výsledkami, ktoré sa zaoberajú závislosťou negatívneho efektu mikrovln od frekvencie a typu mikrovlnného signálu ukazujú, že mikrovlnné žiarenie z bazových staníc/stožiarov môže mať rovnako škodlivé účinky pri dlhodobej expozícii žiarenia produkovaného týmito zariadeniami [Belyaev 2010]. Najpresvedčivejším dôkazom, ktorý podporuje tvrdenie o nepriaznivých účinkoch žiarenia z bazových staníc sú výsledky, ktoré ukazujú, že vo vzťahu k biologickým efektom mikrovlnného žiarenia môže byť dĺžka (doba) ožiarenia ešte dôležitejším parametrom ako intenzita žiarenia.

Bázové stanice pre mobilné siete vyžarujú mikrovlnné žiarenie pri nízkych intenzitách, výrazne nižších ako tie z mobilných telefónov. Avšak, na rozdiel od žiarenia z mobilných telefónov, ľudia sú žiareniu z bazových staníc umiestnených na ich pracoviskách alebo v blízkosti ich domovov vystavovaní nepretržite a nedobrovoľne.

Jedna z mojich pôvodných štúdií ukázala, že mikrovlnné žiarenie, pri intenzitách porovnateľných s tými z bazových staníc pri predĺženej dobe ožarovania, vyvolalo v

bakteriálnych bunkách škodlivý vplyv inhibíciou opravných procesov DNA (DNA = deoxyribonukleová kyselina - nositeľka genetickej informácie všetkých bunkových organizmov) [Belyaev a kol., 1994].

Súčasný bezpečnostný štandard odporúčaný Medzinárodnou komisiou na ochranu pred neionizujúcim žiarením (ICNIRP) [ICNIRP 1998], ktoré platia aj na Slovensku, sú založené na predpoklade, že energia, ktorú mikrovlnné žiarenie dodáva vystaveným tkanivám je bezpečná v prípade, ak nespôsobuje zvyšovanie teploty týchto tkanív. Preto je podľa bezpečnostných obmedzení ICNIRP vystavenie žiareniu z mobilných telefónov a bázových staníc bezpečné, aj keď je to v jednoznačnom rozpore s klasifikáciou mikrovlnného žiarenia ako možného karcinogénu v skupine 2B podľa IARC [IARC 2013]. Avšak bezpečnostné normy ICNIRP sú už zastarané a vôbec neberú do úvahy netermické účinky žiarenia, ktoré nespôsobujú zohrievanie tkanív, ale pôsobia na ne iným mechanizmom. Takisto nezohľadňujú predĺženú a nepretržitú dobu ožarovania pri žiarení z bázových staníc.

Európska komisia však odporúča obmedzenia v používaní mobilných telefónov a pripojenia na internet v školách v celej Európe kvôli ochrane detí pred potenciálne škodlivým žiarením [Watson 2011].

Bioinitiative - medzinárodná skupina vedcov a odborníkov v oblasti verejného zdravia, vyjadrila vážne obavy, týkajúce sa súčasných bezpečnostných noriem ICNIRP. Správa tejto skupiny z roku 2012 konštatuje, že súčasný bezpečnostný štandard podľa ICNIRP nie sú pre ochranu verejného zdravia dostatočné. Pozri www.bioinitiative.org. Na základe všetkých dostupných vedeckých prác, správa skupiny Bioinitiative odporúča maximálnu hodnotu žiarenia vo vonkajších priestoroch $0,1 \mu\text{W}/\text{cm}^2 = 1 \text{ mW}/\text{m}^2 = 0,6 \text{ V}/\text{m}$ a vo vnútorných priestoroch $0,1 \text{ mW}/\text{m}^2$.

Počet štúdií, ktoré hodnotia škodlivý vplyv žiarenia z bázových staníc alebo stožiarov na ľudské zdravie je stále obmedzený [Kundi a Hutter 2009]. Napriek tomu bol popísaný znepokojujúci zvýšený výskyt symptómov ako bolesti hlavy, únava, nevoľnosť, problémy s pamäťou, nespavosť, depresie, mozgové príznaky, infekcie, kožné zmeny, srdcovo-cievne ochorenia, poruchy zraku, sluchu a tráviacej sústavy. V štúdií Egera a kol. v rozmedzí rokov 1994-2004 bol zaznamenaný 3-krát vyšší výskyt rakoviny u obyvateľov žijúcich vo vzdialenosti do 400 metrov od veže pre mobilné telefóny v porovnaní s ľuďmi žijúcimi vo väčšej vzdialenosti [Eger a kol., 2004]. V inej štúdii autori pozorovali štatisticky významne zvýšený výskyt migrén, bolesti hlavy a závraty v dedinách vystavených mikrovlnnému žiareniu z bázových staníc s maximálnymi hodnotami $0,3 \text{ V}/\text{m}$ a $1,4 \text{ V}/\text{m}$ v porovnaní s dedinami, ktoré neboli vystavené tomuto žiareniu ($<0,01 \text{ V}/\text{m}$) [Preece a kol., 2007].

Niektoré práce indikujú, že mikrovlnné žiarenie z bázových staníc ovplyvňuje psychobiologické stresové markery [Augner a kol., 2010] a vyvoláva oxidačný stres a šedý zákal [Hassig a kol., 2009]. Takisto môže ovplyvniť klinicky dôležité neurotransmitery [Buchner a Eger 2011] a zvýšiť mortalitu obyvateľov bývajúcich do 500 m od bázovej stanice [Dode a kol., 2011]. V Bavorskom meste Rimbach bolo klinicky zdokumentované zvýšenie problémov so spánkom, bolesti hlavy, závraty, problémy s koncentráciou a zvýšený výskyt alergií po vybudovaní nových mikrovlnných vysielačov [Buchner a Eger 2011]. Dôležitým faktom, ktorý treba zmieniť je, že v súčasnom „modernom“ prostredí žiarenie z bázových staníc

predstavuje okolo 30% celkovej dávky žiarenia z rôznych zdrojov žiarenia [Gajšek a kol., 2013; Vermeeren a kol., 2013], čo môže komplikovať interpretáciu niektorých epidemiologických štúdií, ktoré nepopisujú žiadny efekt bazových staníc [Elliott a kol., 2010].

Ako bolo však nedávno popísané, 8 z 10 štúdií zaznamenalo zvýšený výskyt nepriaznivých neurobehaviorálnych príznakov alebo rakoviny u ľudí žijúcich vo vzdialenosti bližšej ako 500 m od bazovej stanice [Khurana a kol., 2010]. Najnovšie populačné štúdie na Taiwane zaznamenali významne zvýšené riziko všetkých novotvarov (nádorov) u detí vystavených vyššiemu mikrovlnnému žiareniu z bazových staníc ako bola stredná dávka ožiarenia v danej štúdii - 162 Watt-rokov/km² [Li a kol., 2012]. Tieto výsledky nasvedčujú tomu, že zatiaľčo mikrovlnné žiarenie z mobilných telefónov môže spôsobiť vznik lokálnych typov rakoviny (ako napríklad rakovina mozgu), žiarenie z bazových staníc pôsobí na celé telo a preto je spájané aj so vznikom iných typov nádorového ochorenia vrátane leukémie.

Súvislosť medzi žiarením z bazových staníc a nepriaznivými zdravotnými účinkami bola potvrdená v nedávnej španielskej štúdii [Gómez-Perretta a kol., 2013]. Vedci zistili, že vystavenie mikrovlnnému žiareniu z bazových staníc bolo spojené s únavou, podráždenosťou, stratou chuti do jedla, problémami so spánkom, koncentráciou a depresiou. Tieto symptómy nevyplývali zo zvýšených obáv skúmaných osôb pred žiarením z bazových staníc (tzn. ľudia si neuvedomovali spojitosť zdravotných problémov so žiarením). Autori štúdie odporúčajú preventívne opatrenia na zníženie expozície k tomuto žiareniu a ďalšie skúmanie efektov tohto žiarenia na populáciu.

Záverom možno konštatovať, že hodnoty elektromagnetického žiarenia na rôznych miestach na Gorkého ulici č.3 v Prešove, zmerané firmou Sky-Eco, prekračujú hodnoty odporúčané v správe Bioinitiative a preto môžu predstavovať zdravotné riziká pre obyvateľov, najmä pre deti. Na základe horeuvedených faktov o zdravotných rizikách prameniacich z vplyvu žiarenia bazových staníc, vzdialenosť domov od bazových staníc/stožiarov by nemala byť menšia ako 500m.

Doc. Ing. Igor Belyaev, DrSc
vedúci Laboratória rádiobiológie
Ústav experimentálnej onkológie
Slovenská akadémia vied
Vlárska 7, 833 91 Bratislava
Igor.Beliaev@savba.sk
Tel: +421 2 59327321
Fax: +421 2 59327305

Professor, Laboratory of Radiobiology
Department of Ecological and Medical Problems
Prokhorov General Physics Institute
Russian Academy of Science
38 Vavilov Str., 119991 Moscow, Russia

Zoznam citovaných prác

- Augner C, Hacker GW, Oberfeld G, Florian M, Hitzl W, Hutter J, Pauser G. 2010. Effects of Exposure to GSM Mobile Phone Base Station Signals on Salivary Cortisol, Alpha-Amylase, and Immunoglobulin A. *Biomed Environ Sci* 23(3):199-207.
- Belyaev I. 2005. Non-thermal Biological Effects of Microwaves. *Microwave Review* 11(2):13-29.
- Belyaev I. 2010. Dependence of non-thermal biological effects of microwaves on physical and biological variables: implications for reproducibility and safety standards. In: Giuliani L, Soffritti M (eds.). *European Journal of Oncology - Library NON-THERMAL EFFECTS AND MECHANISMS OF INTERACTION BETWEEN ELECTROMAGNETIC FIELDS AND LIVING MATTER. An ICEMS Monograph*. Bologna, Italy: RAMAZZINI INSTITUTE, <http://www.icems.eu/papers.htm?f=c/a/2009/12/15/MNHJ1B49KH.DTL>. p 187-218.
- Belyaev IY, Alipov YD, Shcheglov VS, Polunin VA, Aizenberg OA. 1994. Cooperative response of Escherichia-Coli-cells to the resonance effect of millimeter waves at super low-intensity. *Electro- and Magnetobiology* 13(1):53-66.
- Belyaev IY, Koch CB, Terenius O, Roxstrom-Lindquist K, Malmgren LO, Sommer W, Salford LG, Persson BR. 2006. Exposure of rat brain to 915 MHz GSM microwaves induces changes in gene expression but not double stranded DNA breaks or effects on chromatin conformation. *Bioelectromagnetics* 27(4):295-306.
- Buchner K, Eger H. 2011. Changes of clinically important neurotransmitters under the influence of modulated RF fields - A long-term study under real-life conditions. Original study in German. *Umwelt - Medizin - Gesellschaft* 24(1):44-57.
- Dode AC, Leao MMD, Tejo FdAF, Gomes ACR, Dode DC, Dode MC, Moreira CW, Condessa VA, Albinatti C, Caiaffa WT. 2011. Mortality by neoplasia and cellular telephone base stations in the Belo Horizonte municipality, Minas Gerais state, Brazil. *The Science of the total environment* 409(19):3649-65.
- Eger H, Hagen KU, Lucas B, Vogel P, Voit H. 2004. Einfluss der raumlichen Nahe von Mobilfunksendeanlagen auf die Krebsinzidenz. *Umwelt-Medizin-Gesellschaft* 17(4):326-332.
- Elliott P, Toledano MB, Bennett J, Beale L, de Hoogh K, Best N, Briggs DJ. 2010. Mobile phone base stations and early childhood cancers: case-control study. *Bmj* 340:c3077.
- Gajšek P, Ravazzani P, Wiart J, Grellier J, Samaras T, Thuróczy G. 2013. Electromagnetic field exposure assessment in Europe radiofrequency fields (10 MHz-6 GHz). *Journal of Exposure Science and Environmental Epidemiology*.
- Gómez-Perretta C, Navarro EA, Segura J, Portolés M. 2013. Subjective symptoms related to GSM radiation from mobile phone base stations: A cross-sectional study. *BMJ Open* 3(12).
- Hardell LO, Carlberg M, Soderqvist F, Hansson Mild K, Morgan LL. 2007. Long-term use of cellular phones and brain tumours - increased risk associated with use for > 10 years,

- http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=Retrieve&db=PubMed&dopt=Citation&list_uids=17409179. *Occup Environ Med*.
- Hassig M, Jud F, Naegeli H, Kupper J, Spiess BM. 2009. Prevalence of nuclear cataract in Swiss veal calves and its possible association with mobile telephone antenna base stations. *Schweiz Arch Tierheilkd* 151(10):471-8.
- IARC. 2013. IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans. Non-ionizing Radiation, Part 2: Radiofrequency Electromagnetic Fields Lyon, France: IARC Press. p 1-406.
- ICNIRP. 1998. ICNIRP Guidelines. Guidelines for limiting exposure to time-varying electric, magnetic, and electromagnetic fields (up to 300 GHz). *Health Physics* 74:494-522.
- Khurana VG, Hardell L, Everaert J, Bortkiewicz A, Carlberg M, Ahonen M. 2010. Epidemiological evidence for a health risk from mobile phone base stations. *International journal of occupational and environmental health* 16(3):263-7.
- Kundi M, Hutter HP. 2009. Mobile phone base stations-Effects on wellbeing and health. *Pathophysiology* 16(2-3):123-35.
- Lai H. 2005. Biological effects of radiofrequency electromagnetic field. In: Wnek GE, Bowlin GL (eds.). *Encyclopedia of Biomaterials and Biomedical Engineering*. New York, NY: Marcel Dekker. p 1-8.
- Li CY, Liu CC, Chang YH, Chou LP, Ko MC. 2012. A population-based case-control study of radiofrequency exposure in relation to childhood neoplasm. *Sci Total Environ* 435-436:472-8.
- Lin J. 2011. The 2010 Most Influential Bioelectromagnetics Journal Paper by Citation Award to Dr. Igor Belyaev, Dr. Catrin Baureus Koch, Dr. Olle Terenius, Dr. Katarina Roxstrom-Lindquist, Dr. Lars Malmgren, Dr. Wolfgang Sommer, Dr. Leif Salford, and Dr. Bertil Persson. *Bioelectromagnetics*.
- Preece AW, Georgiou AG, Dunn EJ, Farrow SC. 2007. Health response of two communities to military antennae in Cyprus. *Occupational and environmental medicine* 64(6):402-8.
- Vermeeren G, Markakis I, Goeminne F, Samaras T, Martens L, Joseph W. 2013. Spatial and temporal RF electromagnetic field exposure of children and adults in indoor micro environments in Belgium and Greece. *Progress in Biophysics and Molecular Biology*.
- Watson R. 2011. Radiation fears prompt possible restrictions on wi-fi and mobile phone use in schools. *BMJ (Clinical research ed)* 342:d3428.

Stanovisko k C.1 Technickej správe a C2. Hygienickej správe projektu základňovej stanice 1111KO
Prešov, vypracovanej BK-Tel,s.r.o Urbánkova 70, Košice

Posúdenie projektu a hygienickej správy je vypracované z pohľadu rešpektovania varovania Svetovej
zdravotnickej organizácie WHO - možný karcinogén v skupine 2B [IARC 2013]- (prameň II)
a Slovenskej a Európskej normy STN EN 60601-1-2

Stanovisko k projektu a hygienickej správe na telekomunikačnú stavbu je vypracované na základe
objednávky pani *Judity Čechovej* PhDr. Gorkého 3, 080 01 Prešov, súdnej znalkyne.

Recenzentovi rovnako ako schvaľovaciemu orgánu mesta a dotknutým osobám ako aj spracovateľovi
hygienickej správy a Rozhodnutia neboli poskytnuté úplné podklady potrebné pre vytvorenie
komplexného pohľadu na hygienickú situáciu po uvedení stavby do prevádzky. Predložená Technická
správa si nekladie za predmet analýzy a spôsob zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri budúcej
prevádzke vysielačov. Napriek tomu, že sa jedná o technologickú stavbu projekt bol vypracovaný
odborne nepríslušnou osobou. Nedostatky projektu spočívajú najmä:

1. V technickej správe sa neuvádza dosah, pre aký je stanica projektovaná. Chýbajú výpočty
pokrytia a ciele, ktoré stanica má zabezpečiť. Tieto základné vstupné údaje projektu určujú,
či sa jedná o základňové stanice bunkových systémov s charakterom:

- veľkých buniek s priemerom 10 až 30 km
- malých buniek s priemerom dosahu 1 až 3 km
- mikrobuniek s dosahom 100 až 300 m
- pikobuniek s dosahom do 100 m

Od tohto údaje sú odvodené výkony vysielačov použité pre projektovanú stanicu a následne
veľkosť rizikovej oblasti. Tento údaj by mal byť dopredu zosúladený a odsúhlasený
s územným plánom mesta.

2. Technická ani hygienická správa neobsahuje výpočet priestorového rozloženia intenzity
elektromagnetického poľa, resp. výkonovej hustoty poľa v okolí vysielačích antén
základňových staníc mobilných služieb rozmiestnených v modelovej situácii. Tieto výpočty sú
potrebné pre overenie vplyvu novej stanice na obyvateľov so započítaním vplyvov aj staníc,
ktoré už vysielaajú. (prameň I.)
Len výpočty môžu odokrýť kritické miesta, kde je pole najsilnejšie a kde sa pohybujú
obyvatelia. Do týchto miest potom treba ísť prednostne merať.
3. V projekte nie je uvedený výpočet vyžiareného výkonu jednotlivých vysielačov. Chýbajú
technické parametre použitých zariadení a antén.
4. V projekte sa používa pojem „Nariadenie vlády“ bez uvedenia jeho čísla. Oponent nepozná
žiadne platné nariadenie vlády, ktoré by sa k tejto problematike vzťahovalo.
5. V súlade s vydaným Rozhodnutím č. 08668/2014/D411-ÚVHR/9511 zo dňa 12.02.2014 môže
operátor nekontrolovateľne meniť nastavenia výkonov vysielačov a ich zvyšovať s tým, že po
3 rokoch urobí kontrolné meranie, ktoré musia splňovať kritériá Vyhlášky 534. V praxi to
znamená, že ak pri kontrolnom meraní zo dňa 21.1.2014 bolo v určitom bode zmerané 1000
 $\mu\text{W}/\text{m}^2$, že po zmenení parametrov nastavenia stanice, alebo jej doplnenia o ďalšie systémy
tam bude niekoľko násobne viac a pritom to bude splňovať podmienky rozhodnutia. Preto
je potrebné zdokladovať, že výpočty sú prevedené na základe skutočných hodnôt
nainštalovaného zariadenia a celý proces schvaľovania sa musí obnoviť pri inštalácii nových
systémov.

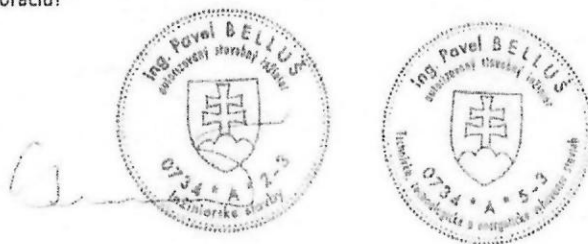
6. Kumulácia 10-tich vysielačov s vyžiarovými výkonmi $3 \times 1,1 \text{ kW} + 3 \times 0,6 \text{ kW} + 3 \times 0,8 \text{ kW}$ + vysielač rádioréleového spoja spolu pri jednoduchom aritmetickom súčte $2,5 \text{ kW}$ do každého z troch hlavných smerov žiarenia vytvárajú v okolí základňovej stanice silnú trvalú expozíciu obyvateľstva elektromagnetickému žiareniu od rádiových vysielačov. Aký je skutočný kumulatívny ekvivalentný izotropne vyžiarovaný výkon EIRP projekt neobsahuje.
7. Celý výpočet pre súčasnú expozíciu viacerými poľami (t.j. všetkými nainštalovanými vysielačmi) chýba a nebol prevedený.
V hygienickej správe v závere je uvedené bez akejkoľvek analýzy tvrdenie, že stanica nemá vplyv na obyvateľov s upozornením, že ide už o pomerne veľké výkony a že vypočítané hodnoty je potrebné preveriť príslušným hygienickým meraním. Takýto zavádzajúci výpočet vôbec projekt nemusel obsahovať.
8. Kontrolné merania neboli predložené. Kontrolné merania spravidla uskutočňuje Štátny zdravotný ústav SR, ktorý ale nevyhodnocuje výsledky v kontexte s normami STN EN 60601-1-2 (Slovensko sa zaviazalo na jej dodržiavanie), so Záverečnou výskumnou správou VÚS č. 319/2004 a so Smernicou stavebnej biológie pre kludové zóny. Preto jeho závery vychádzajú pre vysielačov veľmi pozitívne, čo však nemusí byť v súlade s kritickými odporúčaniami iných odborných inštitúcií ako napríklad Ústavu experimentálnej onkológie Slovenskej akadémie vied
9. Odbor špecializovaných činností a štátneho zdravotného dozoru Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky MUDr. Chudíková Katarína, PhD. na základe takýchto podkladov potom vydala Dôverné rozhodnutie č. 08668/2014/D411-ÚVHR/9511 zo dňa 12.02.2014 v ktorom súhlasí s výstavbou Základňovej stanice 1111KO Gorkého 3 Prešov.
10. Zodpovedný projektant Ing. Emília Lešová, 6007*11 Inžinier pre konštrukcie pozemných stavieb projektovanie pozemných stavieb, nemá príslušnú kvalifikáciu pre telekomunikačné technologické stavby.
11. C2. Hygienická správa - nie je uvedený spracovateľ a nie je podpísaná.

Z predloženého projektu a Rozhodnutia o povolení prevádzky pre obyvateľov vyplýva, že:

- A. stanica môže vysielať s výkonom vysielačov, ktorý nie je pre danú lokalitu optimalizovaný a limitovaný. Operátor môže montovať na stožiar ďalšie antény a niekoľko násobne zvýšiť hodnoty ožarovania obyvateľov a to až po hodnoty, ktoré povoľuje Vyhl.534. z 16.8.2007, to znamená až po hodnoty 61 V/m , čo v prepočítaní predstavuje $9,8 \text{ miliónov } [\mu\text{W/m}^2]$
- B. ak aj v súčasnosti sú tieto hodnoty nižšie, operátor ich môže bez vedomia stavebného úradu a obyvateľov kedykoľvek po túto hranicu zvýšiť
- C. nie je rešpektovaná norma STN EN 60601-1-2; limit $E=10 \text{ V/m}$ a teda môže dôjsť kedykoľvek k incidentu s fatálnym následkom.
- D. nie sú vzaté do úvahy rizikové faktory mikrovlnného žiarenia klasifikované ako možný karcinogén v skupine 2B [IARC 2013]. (IARC - Medzinárodnou agentúrou pre výskum rakoviny, ktorá patrí pod Svetovú zdravotnícku organizáciu). Projektant a schvaľovací orgán neupozorňuje na potrebu zaoberať sa s vyššie spomenutými rizikovými faktormi tým, že by kvantifikoval obrnenia výkonu vysielačov a tým preukázal snahu znížiť rizikové faktory v oblasti povoleného projektu
- E. pre parametre vysielačov uvedených v tomto projekte by mala byť analyzovaná oblasť do vzdialenosti cca 250 m od vysielača

- F. v prípade rozšírenia stanice, ktoré bude v súlade s už vydaným Rozhodnutím MVRR SR o povolení prevádzky, sa riziková oblasť klasifikovaná ako 2B [IARC 2013] zväčší na okruh o polomere 2500m.

Ako člen Slovenskej komory stavebných inžinierov, riadiaci sa Etickým poriadkom SKSI, keď dostanem do ruky projekt s takýmito nedostatkami, pýtam sa, ide zo strany spracovateľa projektu a následne vydavateľa Rozhodnutia o povolení uvedenia do prevádzky o nevedomosť, risk, neistotu, či ignoráciu?

V Bratislave 8.4.2014

Ing. Pavel Belluš
0734*A*2-3 Inžinierske stavby
Líniové vedenie a rozvody (telekomunikačné stavby)

0734*A*5-3 Technické, technologické a energetické vybavenie stavieb
Elektrotechnické zariadenia (slaboprúd)

Zoznam citovaných prameňov

- I. VÚS, január 2009, spoluautor Ing. Pavel Belluš
Revízia metód posudzovania expozície obyvateľstva elektromagnetickému žiareniu od rádiových vysielateľov;
- II. Igor Belyaev, DrSc 2014 Ústav experimentálnej onkológie Slovenská akadémia vied
Dostupné štúdie a merania elektromagnetického žiarenia ukazujú na zdravotné riziká pramienice z vystavenia obyvateľov mikrovlnnému žiareniu z bazových staníc na Gorkého ul. č. 3 v Prešove.
- III. VÚS č. 319/2004
Rozvoj objektívnych metód zisťovania škodlivých účinkov elektromagnetického žiarenia na živé organizmy.
- IV. Ing. Pavel Belluš, T&P Telekomunikácie a podnikanie č.7,2000
Interakcia polí rádiokomunikačných vysielateľov a jej posudzovanie z hľadiska hygienických požiadaviek - dostupné aj na http://www.edusan.sk/zdravoveda/prostredie/interakcia_poli/interakcia_poli.htm
- V. STN EN 60601-1-2 (Zdravotnícke elektrické prístroje...)
určuje bezpečné limity pre vzdialenosť kardiostimulátora a iných lekárskeho prístrojov od vysielateľa
- VI. BK-Tel,s.r.o Urbánkova 70, Košice
C.1 Technická správa a C2. Hygienická správa 1111KO Prešov (poskytla pí. Čechová)
- VII. Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
Rozhodnutie č. 08668/2014/D411-ÚVHR/9511 zo dňa 12.02.2014; Stupeň dôverylosti VJ (poskytla pí. Čechová)
- VIII. 534 VYHLÁŠKA Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 16.8.2007
- IX. Late Lessons from Early Warnings: Towards realism and precaution with EMF?
European Environment Agency, Kongens Nytorv 6, DK-1050 Copenhagen K, Denmark
accepted 30 January 2009

Vzhľadom na skutočnosť, že tieto **námietky a pripomienky uvedených účastníkov konania** formou: „**Vyjadrenia K č. k.: SÚ/2558/21428/2020 Mk**“ boli podané v podateľni mesta Prešov ako aj na pošte **01. 04. 2020**, čo je **na 7. deň po určenej lehote, ktorá uplynula dňom 25. 03. 2020, stavebný úrad na ne** v zmysle ustanovenia § 61 ods. 3 stavebného zákona **neprihliada**, pričom o návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty pre uplatnenie námietok a pripomienok k danej stavbe, ktorý bol žiadateľmi implikovaný v uvedenom doručenom Vyjadrení stavebný úrad rozhodne samostatným rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 28 správneho poriadku.

Napriek spomenutému márnemu uplynutiu určenej lehoty pre podanie námietok a pripomienok, k doručenému „Vyjadreniu od účastníkov konania Ing. Viliama Čecha a PhDr. Judity Čechovej, k spisu č. SÚ/2558/21428/2020 Mk“, stavebný úrad v zmysle svojej príslušnosti uvádza k nemu svoje stanovisko v časti Odôvodnenie.

Žiadosť o zmenu v užívaní stavby bola spoplatnená podľa položky 60 písm. g) ods. 1 zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch sumou 100€. Správny poplatok žiadateľ uhradil do pokladne mesta Prešov – Príjmový pokladničný doklad č. 14/2120/2013 zo dňa 23. 08. 2013.

Odôvodnenie

Orange Slovensko a. s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, v zastúpení spoločnosťou BK –Tel s.r.o., Urbánkova 70, 040 01 Košice, podal dňa 23. 08. 2013 na tunajšom stavebnom úrade žiadosť o stavebné povolenie stavby: „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“. Projekt riešil výstavbu základňovej stanice (ZS) 1111KO Gorkého, Prešov - osadenej na streche administratívnej budovy so súp. č. 4675 na pozemku 7819 na adr. Obrancov mieru 6 v Prešove. Účelom stavby je pokrytie územia signálom verejnej rádiových sietí systému GSM v pásme 900MHz, DCS v pásme MHz a UMTS v pásme 2110MHz.

Stavebný úrad na základe podanej žiadosti v danej veci vykonal v r. 2013 príslušné stavebné konanie, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie o povolení predmetnej stavby pod č. B/2013/12816 – Mk zo dňa 10. 09. 2013.

Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia stavebník stavbu zrealizoval a následne, na základe návrhu stavebníka stavebný úrad v danej veci vykonal kolaudačné konanie, ktorého výsledkom bolo vydanie kolaudačného rozhodnutia pod č. B/13032/2014 - Mk zo dňa 05. 09. 2014.

Dňa 15.08.2019 bol tunajšiemu stavebnému úradu doručený spisový materiál od Okresného úradu Prešov, OVaBP, Nám. mieru 3, 080 01 Prešov pod č. B/2013/18600-Mk a č. B/2013/12816-Mk, ktorý o. i. obsahoval aj rozsudok Krajského súdu v Prešove pod č. 5S/54/2014-61.

Týmto rozsudkom súdu bolo zrušené rozhodnutie Okresného úradu Prešov pod č. OU-PO-OVBP2-2014/16942/36911/ŠSS-KAM zo dňa 16.05.2014 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu č. B/2013/18600-Mk zo dňa 20. 03. 2014.

Z uvedeného rozsudku vyplýva, že Ing. Viliam Čech a PhDr. Judita Čechová, obaja bytom Gorkého č. 3, 080 01 Prešov, mali byť účastníkmi konania v procese povoľovania stavby: „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“, o ktorej bolo konané na stavebnom úrade v r. 2013 pod č. sp. B/2013/12816 – Mk - v zmysle ustanovenia § 139 stavebného zákona, pričom prvostupňový správny orgán - stavebný úrad s nimi ako s účastníkmi konania nekonal.

Na základe uvedených udalostí mesto Prešov – stavebný úrad, rozhodnutím pod č. SÚ/13768/163425/2019-Mk zo dňa 12.11.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 12. 2019 povolilo obnovu konania vo veci stavby verejnej elektronickej komunikačnej siete: „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“.

V nadväznosti na povolenie obnovy konania mestom Prešov, ako príslušným správnym orgánom v zmysle ustanovenia § 64 ods. 1 zákona č. 71/1967 o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) a ako príslušný stavebný úrad, oznámil začatie nového stavebného konania podľa ustanovenia § 61 ods. 4 stavebného zákona (pozn. pri stavbách s veľkým počtom účastníkov konania) účastníkom konania formou verejnej vyhlášky a dotknutým orgánom jednotlivo - listom zo dňa 27.02.2020 pod č. SÚ/2558/21428/2020-Mk.

Súčasne, pretože stavebnému úradu sú dobre známe pomery staveniska a žiadosť poskytovala dostatočný podklad pre posúdenie navrhovanej stavby (pozn. vrátenie sa do r. 2013), podľa § 61 ods. 2 stavebného zákona upustil od miestneho zisťovania a ústneho pojednávania a na uplatnenie námietok určil lehotu 7 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia s tým, že účastníkov konania a dotknuté orgány upozornil na to, že do podkladov na vydanie rozhodnutia o povolení stavby základňovej stanice GSM je možné nahliadnuť pred stanoveným termínom na vyjadrenie sa a to v pracovných dňoch na Mestskom úrade v Prešove - Stavebnom úrade.

Zároveň stavebný úrad v oznámení (obnoveného) konania upozornil účastníkov konania a dotknuté orgány, že svoje námietky a pripomienky k danej stavbe môžu uplatniť do stanovenej lehoty, lebo inak sa na neskoršie podané námietky neprihliadne (§ 61 ods. 3 SZ).

V tomto oznámení stavebný úrad takisto upozornil dotknuté orgány, že svoje stanoviská môžu oznámiť v rovnakej lehote, v ktorej môžu uplatniť svoje pripomienky a námietky účastníci konania, pričom ak niektorý z dotknutých orgánov bude potrebovať na riadne posúdenie návrhu dlhší čas, predĺži stavebný úrad na jeho žiadosť lehotu pred jej uplynutím.

Ďalej stavebný úrad poučil dotknuté orgány, že ak v určenej alebo predĺženej lehote neoznámia svoje stanovisko k povoľovanej stavbe, má sa za to, že so stavbou z hľadiska ním sledovaných záujmov súhlasia (podľa § 61 ods. 6 SZ).

V danom oznámení je nakoniec uvedené, že ak sa dá niektorý z účastníkov konania zastupovať, predloží jeho zástupca písomnú plnú moc v zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. správneho poriadku.

Predmetné oznámenie začatia obnoveného stavebného konania bolo doručované vzhľadom na veľký počet účastníkov konania verejnou vyhláškou (VV) vyvesením po dobu 15 dní na úradnej tabuli mesta Prešov a zároveň bolo zverejnené na webovom sídle Mesta Prešov (www.presov.sk - v časti elektronická úradná tabuľa), a to od 03. 03. 2020 do 18.03.2020, takže posledný deň (18.03.2020) tejto lehoty bol dňom doručenia oznámenia.

Stavebný úrad pre objasnenie uvádza, že v zmysle tohto oznámenia došlo dňom 18.03.2020 k doručeniu oznámenia účastníkom konania (pozn. veľkému počtu účastníkom konania v zmysle ustanovenia § 61 ods. 4 SZ) s tým, že títo mali lehotu 7 dní odo dňa doručenia na uplatnenie námietok či pripomienok k danej stavbe.

Podľa zákonného počítania lehôt sa do lehoty nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty. Z tohto pravidla je zrejmé, že ak deň doručenia oznámenia pripadol na 18. 03. 2020, ktorý sa do lehoty nezapočítava, potom 7 dní určených na uplatnenie námietok začalo plynúť 19. 03. 2020 a skončilo dňom 25. 03. 2020.

V tomto obnovenom stavebnom konaní **boli** vznesené námietky a pripomienky spolu s prílohami len zo strany účastníkov konania, menovite od: Ing. Viliama Čecha, bytom Gorkého 3, 080 01 Prešov a PhDr. Judity Čechovej, bytom Gorkého 3, 080 01 Prešov formou: „Vyjadrenia K č. k.: SÚ/2558/21428/2020 Mk“ v znení uvedenom vyššie.

Vzhľadom však na skutočnosť, že tieto námietky a pripomienky uvedených účastníkov konania formou: „Vyjadrenia K č. k.: SÚ/2558/21428/2020 Mk“ boli podané v podateľni mesta Prešov ako aj na pošte 01. 04. 2020, čo je na 7. deň po určenej lehote, ktorá uplynula dňom 25. 03. 2020, stavebný úrad na ne v zmysle ustanovenia § 61 ods. 3 stavebného zákona nemôže prihliadať.

Napriek spomenutým skutočnostiam sa stavebný úrad s podaným Vyjadrením oboznámil a zaujíma k nemu nasledujúce stanovisko:

Je pravdou, že Oznámením pod č. SÚ/13768/1960/2020-Mk zo dňa 09.01.2020 bolo začaté „konanie o dodatočnom povolení danej stavby“ aj to, že dňa 11.02.2020 sa uskutočnilo v tejto veci ústne pojednávanie, avšak toto konanie bolo stavebným úradom v následnom reťazení prehodnotené a posúdené ako nenáležité a nezodpovedajúce. Z toho dôvodu toto konania bolo

nevyhnutné Rozhodnutím pod č. SÚ/13768/16711/2020-Mk zo dňa 27.02.2020 podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku zastaviť.

Omyl stavebného úradu o prvotnom zlom posúdení podstaty veci bol spôsobený extrémnym množstvom vybavujúcej agendy, avšak vzhľadom na opätovné a detailnejšie posúdenie merita veci vyplývajúceho z rozhodnutia o povolení obnovy konania vydaného pod č. SÚ/13768/163425/2019-Mk zo dňa 12.11.2019, stavebný úrad dospel k záveru že príčinou obnovy konania nie je pochybenie vo veci stavby ako takej, ale v tom, že Ing. Viliam Čech a PhDr. Judita Čechová, obaja bytom Gorkého č. 3, 080 01 Prešov, mali byť účastníkmi konania v procese povoľovania danej stavby (v r. 2013) v zmysle ustanovenia § 139 stavebného zákona, pričom stavebný úrad s nimi ako s účastníkmi konania v r. 2013 nekonal. Oproti tomu stavebník zrealizoval stavbu na základe rozhodnutia stavebného úradu, preto konanie o jej dodatočnom povolení v zmysle ustanovenia § 88a ods. 1 sa stalo nulitným. Z dôvodu takto chybného posúdenia veci stavebným úradom muselo dôjsť k následnej adekvátnej zákonnej náprave, t. j. k zastaveniu tohto nelegitímne začatého konania (v zmysle § 88 SZ) uplatnením ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku.

Týmto postupom teda bola vec daná na pravú mieru a preto bolo o danej stavbe začaté adekvátne (nové obnovené) stavebné konanie oznámením pod č. SÚ/2558/21428/2020-Mk zo dňa 27.02.2020).

Inak, jednoduchšie povedané, na základe Rozhodnutia o obnove konania sa vec vrátila do r. 2013, čím sa začalo nové-prvé (obnovené) stavebné konanie, čo stavebný úrad tento úkon urobil hneď v ten istý deň, kedy vydal Rozhodnutie o zastavení (nulitného) konania o dodatočnom povolení stavby, t. j. listom pod č. SÚ/2558/21428/2020-Mk zo dňa 27.02.2020 oznámil začatie stavebného konania danej stavby verejnou vyhláškou (vyvesením na úradnej tabuli a zverejnením na internetovej stránke mesta 03.03.2020).

Ďalej, k prvým dvom odsekmi na 3. strane Vyjadrenia účastníkov konania (6. str. stav. pov.) stavebný úrad uvádza, že ich posúdil podľa ich obsahu a poňal tak, že ide o Návrh na odpustenie zmeškanej lehoty, preto sa týmto návrhom zaoberal osobitným spôsobom v zmysle ustanovenia § 28 správneho poriadku, pričom v tejto veci Návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty stavebný úrad vydal samostatné procesné rozhodnutie.

K ďalšiemu textu Vyjadrenia za označením II. tunajší stavebný úrad ešte raz upresňuje, že o danej stavbe nie je možné konať, a ani nie je konané formou jej dodatočného povolenia, pričom nové (obnovené) stavebné konanie pod č. SÚ/2558/21428/2020-Mk bolo doručované účastníkom konania formou verejnej vyhlášky, čím bolo umožnené aj „ďalším“ účastníkom konania vyjadriť sa v určenej lehote a predložiť svoje vlastné prípadné námietky.

V tejto súvislosti stavebný úrad zdôrazňuje, že v tomto obnovenom a riadnom stavebnom konaní v predmetnej veci vedenom pod č. SÚ/2558/21428/2020-Mk bolo stavebnému úradu doručené (oneskorene) iba Vyjadrenie od Ing. Viliama Čecha a PhDr. Judity Čechovej, obaja bytom Gorkého č. 3, 080 01 Prešov.

K ďalšej časti stavebný úrad uvádza, že dokumentácia stavby spĺňa požiadavky určené vyhláškou č. 453/2000 Z. z., pričom začatie nového konania stavebný úrad oznámil všetkým príslušným dotknutým orgánom, medzi iným aj orgánu na ochranu životného prostredia ako aj orgánu na ochranu zdravia. V oznámení je o. i. uvedené, že ak dotknutý orgán v určenej alebo predĺženej lehote neoznámí svoje stanovisko k povoľovanej stavbe, má sa za to, že so stavbou z hľadiska ním sledovaných záujmov podľa § 61 ods. 6 stavebného zákona súhlasí. Vzhľadom na uvedené, stavebný úrad týmto proklamuje, že od dotknutých orgánov spolupôsobiacich v konaní neobdržal k danej stavbe žiadne záporné stanovisko, z čoho jednoznačne vyplýva, že stavba nie je v rozpore s verejným záujmom, ktorý chránia jednotlivé správne orgány v zmysle ustanovenia § 126 SZ, (kde... „Ak sa konanie podľa tohto zákona dotýka záujmov chránených predpismi o ochrane zdravia ľudu, o utváraní a ochrane zdravých životných podmienok... rozhodne stavebný úrad na základe záväzného stanoviska dotknutého orgánu podľa § 140a, ktorý uplatňuje požiadavky podľa osobitných predpisov“).

K tejto časti stavebný úrad si pokladá za dôležité uviesť, že príslušný správny orgán (MDVaRR SR, Útvar VHR Košice) v zmysle dikcie ustanovenia § 140a SZ v spojení s ustanovením § 62 ods. 2 SZ vydal po posúdení dokumentácie pre danú stavbu kladné Záväzné

stanovisko pod zn. 18433/2013/D404-ÚVHR/38471 zo dňa 14. 06. 2013, čím bola splnená podmienka, resp. zdokladovanie toho, že dokumentácia spĺňa požiadavky týkajúce sa verejných záujmov, predovšetkým ochrany životného prostredia, ochrany zdravia a života ľudí.

Riešiť alebo vyhodnocovať otázky spojené s posudzovaním presnosti meraní expozície, ich periodicity, či metodiky stavebnému úradu neprislúcha.

K tejto časti stavebný úrad opakovane akcentuje, že nie je príslušným správnym orgánom na to, aby sa mal vyjadrovať k otázkam spojeným s technikou, metodikou či spôsobom merania elektromagnetického žiarenia, a preto túto oblasť nebude ani komentovať.

Vo všeobecnosti v zmysle platnej legislatívy pre stavebný úrad platí pravidlo, že bez kladného záväzného stanoviska dotknutého orgánu, ktorý (podľa druhu a účelu stavby) chráni verejné záujmy na úseku jemu zverenej pôsobnosti podľa osobitných predpisov (§126 SZ) nie je možné vydať stavebné povolenie.

Takisto stavebný úrad nemôže vydať kolaudačné rozhodnutie bez kladného záväzného stanoviska dotknutého orgánu ku kolaudácii stavby, t. j. pri procese uvádzania stavby do užívania.

K žiadosti o znalecké posúdenie predloženej projektovej dokumentácie stavebný úrad uvádza, že je neopodstatnená, nakoľko predložená projektová dokumentácia bola vypracovaná oprávnenými osobami v zmysle § 45 a § 46 stavebného zákona, pričom projektant je v zmysle stavebného zákona, ako aj ďalších príslušných právnych predpisov verejnoprávnym prvkom, ktorý zodpovedá za plnenie požiadaviek verejného záujmu voči stavebnému úradu, obci, dotknutým orgánom a požiadavkám na odborný výkon činnosti voči verejnoprávnym profesijným komorám a zmluvným partnerom stavebníka.

Stavebnému úradu teda neprislúcha spochybňovať odbornosť projektantov a opakovane podotýka, že projektovú dokumentáciu pri povoľovaní danej stavby posúdil (najmä v časti Hygienická správa) príslušný správny orgán - MDVaRR, Útvar vedúceho hygienika rezortu, ktorý následne vydal pre danú stavbu v rámci jej povoľovacieho procesu súhlasné záväzné stanovisko (§ 126, 140a SZ).

Zjednodušene povedané, stavebnému úradu neprislúcha preskúmavanie toho, ktoré výpočty, resp. ktoré použité vzorce na výpočet sú správne – teda nemá diskrečné právo na to, aby arbitroval odborné kategórie. K tejto otázke si stavebný úrad dovoľuje uviesť už len toľko, že výpočty, tak vo všeobecnosti ako aj v tomto konkrétnom prípade majú slúžiť a slúžia nato, aby sa preukázal predpokladaný výsledok (výsledné hodnoty). Z tohto pohľadu komplexnú projektovú dokumentáciu danej stavby vrátane použitých vzorcov, výpočtov a hygienickej správy (vypracovanú Ing. E. Lešovou) posúdil príslušný správny orgán, ktorý vydal na základe tohto posúdenia v zmysle svojej príslušnosti a oprávnenia kladné Záväzné stanovisko pod zn. 18433/2013/D404-ÚVHR/38471 zo dňa 14. 06. 2013.

Tým bola splnená podmienka a požiadavka na to, aby stavebný úrad mohol vydať na základe tohto kladného záväzného stanoviska dotknutého orgánu rozhodnutie pre povolenie stavby.

Vzhľadom na spomenuté stavebný úrad konštatuje, že zaoberať sa otázkami (ne)správnosti použitých vzorcov za účelom zistenia predpokladaného výsledku (predpokladaných hodnôt) je v tomto prípade a čase už neopodstatnené a irelevantné, nakoľko v tomto prípade sú podstatné už namerané hodnoty v rámci procesu uvádzania stavby do užívania, kde tieto reálne „vyžarovacie“ hodnoty potvrdzujú neprekročenie zákonných limitov - na základe čoho príslušný orgán ochrany zdravia vydal v priebehu času už tri po sebe nasledujúce rozhodnutia, ktorými odobril, resp. de facto opakovane povolil prevádzku danej stavby, t. j. vylúčil možnosť jej škodlivosti pre zdravie obyvateľstva bez ohľadu na jeho dlhodobý či krátkodobý pobyt alebo vzdialenosť od tejto stavby.

Stavebný úrad dáva v tomto svojom komentári na zreteľ aj tú skutočnosť, že v oblasti globálneho systému mobilných komunikácií Slovenská republika má v rámci aproximácie práva Európskej únie do svojej legislatívy premietnuté aj právne normy EÚ prislúchajúce aj k tejto oblasti (elektrokomunikačných technológií), pričom podstatné je to, že všetky limity, ktoré Rada Európy odporúča, prebrala aj slovenská Vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 534/2007 Z. z., pričom „podľa európskeho práva nemôžeme niekomu zakazovať niečo, o čom nevieme, či škodí alebo neškodí“.

K tejto časti stavebný úrad opätovne dáva na zreteľ a opakovane zdôrazňuje, že k tzv. „žiareniu“, resp. k prevádzke (povoleniu užívania) danej stavby vydalo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Útvar vedúceho hygienika rezortu, Odbor špecializovaných činností a štátneho zdravotného dozoru Bratislava – ako príslušný štátny správny orgán na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia – od jej zrealizovania t. j. v r. 2013-2014 do r. 2020 tri Rozhodnutia, konkrétne: č. 08668/2014/D411-ÚVHR/9511 zo dňa 12.02.2014; č. 09499/2015/D416-ÚVHR/10165 zo dňa 18.02.2015 a č. 16570/2020/ÚvHR/36320 zo dňa 06. 05. 2020.

Tieto vymenované rozhodnutia sú jediným relevantným dokumentom a dôkazom toho, že daná stavba je v súlade s príslušnými európskymi a slovenskými normami a predpismi a nie je pre najbližšie ani vzdialenejšie okolité obyvateľstvo z titulu „žiarenia“ ani inak škodlivá.

Na doplnenie, stavebný úrad ešte raz opakovane dodáva, že výstavba a existencia predmetnej stavby je v súlade aj s Územným plánom mesta Prešov a jeho príslušným regulatívom RL.5 - Regulatív pre elektronické komunikácie.

Na záver zhrnutie faktov:

1. Dňa 23. 08. 2013 podal Orange Slovensko a. s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, v zastúpení spoločnosťou BK –Tel s.r.o., Urbánkova 70, 040 01 Košice, na tunajšom stavebnom úrade žiadosť o stavebné povolenie stavby: „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“.
2. Stavebný úrad na základe podanej žiadosti v danej veci vykonal v r. 2013 príslušné stavebné konanie, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie o povolení predmetnej stavby pod č. B/2013/12816 – Mk zo dňa 10. 09. 2013.
3. Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia stavebník stavbu zrealizoval a následne, na základe návrhu stavebníka stavebný úrad v danej veci vykonal kolaudačné konanie, ktorého výsledkom bolo vydanie kolaudačného rozhodnutia pod č. B/13032/2014 - Mk zo dňa 05. 09. 2014.
4. Dňa 15.08.2019 bol tunajšiemu stavebnému úradu doručený spisový materiál od Okresného úradu Prešov, OVaBP, Nám. mieru 3, 080 01 Prešov pod č. B/2013/18600-Mk a č. B/2013/12816-Mk, ktorý o. i. obsahoval aj rozsudok Krajského súdu v Prešove pod č. 5S/54/2014-61.
5. Týmto rozsudkom súdu bolo zrušené rozhodnutie Okresného úradu Prešov pod č. OU-PO-OVBP2-2014/16942/36911/ŠSS-KAM zo dňa 16.05.2014 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu č. B/2013/18600-Mk zo dňa 20. 03. 2014.
6. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že Ing. Viliam Čech a PhDr. Judita Čechová, obaja bytom Gorkého č. 3, 080 01 Prešov, mali byť účastníkmi konania v procese povoľovania stavby: „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“, o ktorej bolo konané na stavebnom úrade v r. 2013 pod č. sp. B/2013/12816 – Mk - v zmysle ustanovenia § 139 stavebného zákona, pričom prvostupňový správny orgán - stavebný úrad s nimi ako s účastníkmi konania nekonal.
7. Na základe uvedených udalostí mesto Prešov – stavebný úrad, rozhodnutím pod č. SÚ/13768/163425/2019-Mk zo dňa 12.11.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 12. 2019 povolilo obnovu konania vo veci predmetnej stavby verejnej elektronickej komunikačnej siete.
8. Následne stavebný úrad začal Oznámením pod č. SÚ/13768/1960/2020-Mk zo dňa 09.01.2020 „konanie o dodatočnom povolení danej stavby“ a dňa 11.02.2020 sa uskutočnilo v tejto veci aj ústne pojednávanie.
9. Toto konanie o dodatočnom povolení stavby bolo stavebným úradom v následnom reťazení prehodnotené a posúdené ako nenáležité a nezodpovedajúce v čoho dôsledku toto konanie bolo nevyhnutné zastaviť.
10. Zastavenie konania stavebný úrad vykonal podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku Rozhodnutím pod č. SÚ/13768/16711/2020-Mk zo dňa 27.02.2020.

11. Týmto postupom bola vec daná na pravú mieru a preto bolo o danej stavbe začaté adekvátne (nové obnovené) stavebné konanie oznámením pod č. SÚ/2558/21428/2020-Mk zo dňa 27.02.2020).
12. Začatie obnoveného stavebného konania bolo oznámené podľa § 61 ods. 4 SZ verejnou vyhláškou – listom pod č. SÚ/2558/21428/2020-Mk zo dňa 27.02.2020, pričom zároveň v súlade s ustanovením § 61 ods. 2 SZ stavebný úrad na uplatnenie námietok k stavbe určil lehotu 7 dní odo dňa doručenia oznámenia začatia konania.
13. Predmetné oznámenie začatia obnoveného stavebného konania bolo vyvesené na úradnej tabuli mesta Prešov a zverejnené na internetovej stránke mesta Prešov od 03. 03. 2020 do 18.03.2020, čiže posledný 15. deň (18.03.2020) tejto lehoty bol dňom doručenia oznámenia.
14. Podľa zákonného počítania lehôt sa do lehoty nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty. Z tohto pravidla je zrejmé, že ak deň doručenia oznámenia pripadol na 18. 03. 2020, ktorý sa do lehoty nezapočítava, potom 7 dní určených na uplatnenie námietok začalo plynúť 19. 03. 2020 a skončilo dňom 25. 03. 2020.
15. V stanovenej zákonnej 7 dňovej lehote neboli vznesené námietky zo strany účastníkov konania, t. j. účastníci konania nevyužili určenú lehotu pre vyjadrenie sa k danej stavbe, resp. nevyužili určenú lehotu na uplatnenie námietok a pripomienok k danej stavbe.
16. Po uplynutí tejto lehoty, konkrétne dňa 01. 04. 2020 bolo podané v podateľni mesta Prešov ako aj na pošte účastníkmi konania, menovite Ing. Viliamom Čechom a PhDr. Juditou Čechovou „Vyjadrenie K č. k.: SÚ/2558/21428/2020 Mk“.
17. Toto vyjadrenie v skutočnosti obsahovalo námietky k danej stavbe ako aj návrh na odpustenie zmeškanej lehoty pre uplatnenie námietok a pripomienok k danej stavbe.
18. Stavebný úrad podanie vyhodnotil tak, že bolo doručené 7 dní po určenej lehote, ktorá na podanie námietok márne uplynula k 25. 03. 2020.
19. V dôsledku nedodržania určenej 7 dňovej lehoty na základe princípu koncentrácie konania na neskoro podané námietky nie možno prihliadať, pričom o návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty pre uplatnenie námietok a pripomienok k danej stavbe stavebný úrad rozhodol formou samostatného procesného rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 28 správneho poriadku.
20. Napriek spomenutým skutočnostiam sa stavebný úrad s podaným Vyjadrením oboznámil a časti Odôvodnenie k nemu vydal svoje stanovisko.

Na základe uskutočnenia stavebného konania vo veci žiadosti o stavebné povolenie stavby: „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“, stavebný úrad konštatuje, že predmetná stavba je v súlade s územným plánom mesta Prešova, pričom jej existencia ani jej prevádzka nie je pre obyvateľstvo závadná, t. j. zdraviu škodlivá. Preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Podľa § 53 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb., o správnom konaní (správny poriadok) proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia na meste Prešov, Hlavná 73, PSČ 080 01. Včas podané odvolanie má podľa ustanovenia § 55 ods. 1 správneho poriadku odkladný účinok. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Turčanová

Ing. Andrea Turčanová
primátorka mesta

Toto rozhodnutie o zastavení konania sa doručí účastníkom konania formou verejnej vyhlášky vyvesením po dobu 15 dní na úradnej tabuli mesta Prešov a zároveň bude zverejnené na webovom sídle Mesta Prešov (www.presov.sk - v časti elektronická úradná tabuľa). Posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia. Do lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

Vyvesené dňa - 9 -06- 2020

Zvesené dňa.....

MESTO PREŠOV
Mestský úrad
Hlavná č. 73
080 01 PREŠOV
- 1 -

odtlačok pečiatky
a podpis oprávnenej osoby

Prílohy

- Overená projektová dokumentácia (1 x pre stavebníka; 1 x pre mesto).

Na vedomie:

1. BK-Tel, s.r.o., Urbánkova 70, 040 01 Košice
2. Orange Slovensko, a.s., IČO 35697270, Metodova 8, 821 08 Bratislava-Ružinov
3. LESY SR s.p. OZ Prešov, IČO 36038351, Obrancov mieru 6, 000 80 Prešov
4. LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, IČO 36038351, Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica
5. BG Partners s.r.o., IČO 47249561, Jakubovo námestie 1, 811 09 Bratislava
6. PhDr. Judita Čechová, Gorkého 3, 080 01 Prešov
7. Ing. Viliam Čech, Gorkého 3, 080 01 Prešov
8. Okresné riaditeľstvo Hasičského záchranného zboru, IČO 00151866, Požiarnická 1, 080 01 Prešov
9. Okresný úrad Prešov, odbor krízového riadenia, IČO 00151866, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov
10. MsÚ Prešov - OÚRAaV, Jarková 24, 080 01 Prešov
11. Ministerstvo vnútra SR, CP Prešov, IČO 00151866, Pribinova 2, 812 72 Bratislava-Staré Mesto
12. O2 Slovakia, s.r.o., IČO 35848863, Einsteinova 24, 851 01 Bratislava-Petržalka
13. MsÚ Prešov - Odbor ŽPa DI, Jarková 24, 080 01 Prešov
14. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, IČO 00610992, Jána Hollého 5, 080 01 Prešov
15. Krajský pamiatkový úrad Prešov, IČO 31755194, Hlavná 115, 080 01 Prešov
16. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o ŽP, IČO 00151866, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
17. Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, IČO 30845572, Za kasárňou 3, 832 47 Bratislava
18. Telekomunikačný úrad SR, IČO 30844355, Zajačia 6, 040 13 Košice 1

CO/stavebný úrad - pre spis